

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 437/2010-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. novembra 2010 predbežne prerokoval sťažnosť maloletej A. J. a maloletej P. J., zastúpených zákonnou zástupkyňou JUDr. J. J., T., právne zastúpených advokátom Mgr. M. B., T., vo veci namietaného porušenia ich základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prievidza ČVS: ORP-23/OVK-PD-2009 z 8. decembra 2009 a listom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. IV/1 GPt 528/08-45 zo 6. júla 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť maloletej A. J. a maloletej P. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 23. júla 2010 doručená sťažnosť maloletej A. J. (ďalej len „sťažovateľka v I. rade“) a maloletej P. J. (ďalej len „sťažovateľka v II. rade“; spolu len „sťažovateľky“) zastúpených zákonnou

zástupkyňou JUDr. J. J. (ďalej len „matka“), T., právne zastúpených advokátom Mgr. M. B., T., v ktorej namietajú porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prievidza (ďalej len „okresné riaditeľstvo“ alebo „vyšetrovateľ“) ČVS: ORP-23/OVK-PD-2009 z 8. decembra 2009 (ďalej len „uznesenie z 8. decembra 2009“) a listom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) č. IV/1 GPt 528/08-45 zo 6. júla 2010 (ďalej len „list zo 6. júla 2010“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že matka maloletých sťažovateľiek podala okresnému riaditeľstvu 26. júna 2008 trestné oznámenie pre podozrenie zo spáchania zločinu týrania blízkej a zverenej osoby na sťažovateľke v I. rade a pre podozrenie zo spáchania prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže na sťažovateľke v II. rade otcom sťažovateľiek JUDr. A. J. (ďalej len „otec“). Matka sťažovateľiek je ich jedinou zákonnou zástupkyňou „*v dôsledku právoplatného rozsudku č. k. 32P/91/2008-69 zo dňa 10. 6. 2008, o zverení mal. detí do je osobnej starostlivosti*“.

Matka sťažovateľiek pri svojom výsluchu na okresnom riaditeľstve konanom 11. augusta 2008 predložila znalecký posudok vypracovaný znalcom z odboru psychológie týkajúci sa sťažovateľky v I. rade. Trestné stíhanie pre zločin týrania blízkej a zverenej osoby – sťažovateľky v I. rade proti otcovi začalo uzneseniami Okresného riaditeľstva Policajného zboru Trenčín z 23. júla 2008 a pre prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže u sťažovateľiek zo 4. februára 2009.

Dňa 23. júla 2009 bol matkou sťažovateľiek ako dôkaz v predmetnom konaní predložený ďalší znalecký posudok vypracovaný znalcom z odboru psychológie. Napriek dôkazom, ktoré už boli v konaní predložené, sa konanie „*za uplynulé dva roky nepohlo nikam*“, nedošlo ani k vzneseniu obvinenia proti otcovi sťažovateľiek. Podaním z 10. januára 2009 Okresná prokuratúra Trnava (ďalej len „okresná prokuratúra“) matke sťažovateľiek oznámila, že v uvedenom konaní nemá postavenie poškodenej, a preto ju

o vykonávaných úkonoch nebudú informovať. Matka sťažovateľiek preto nemá vedomosť o právnych úkonoch vykonávaných v ňom.

Opatrovník ustanovený sťažovateľkám v predmetnom konaní je „nezákonný“ a túto skutočnosť matka sťažovateľiek *„niekoľkokrát namietala na všetkých inštanciách ktoré odmietali túto skutočnosť akceptovať“*. V súčasnosti sa touto námietkou sťažovateľiek zaoberá aj ústavný súd v konaní vedenom pod sp. zn. Rvp 5870/2010, ktoré do dňa podania tejto sťažnosti nebolo právoplatne skončené. Nezákonné ustanovenie opatrovníka v predmetnom konaní počas obdobia dvoch rokov pritom potvrdzuje aj list generálnej prokuratúry zo 6. júla 2010.

Napriek tomu, že vo veci vedenej okresným riaditeľstvom pod ČVS: ORP- 23/OVK-PD-2009 (predtým na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru Trenčín pod ČVS: ORP-977/OEK-TN-2008) je poškodenou len sťažovateľka v I. rade, vyšetrovateľ uznesením chybné nariadil psychologické vyšetrenie znalcom PhDr. Skokanom aj u sťažovateľky v II. rade, ktorá je poškodenou v konaní o prečine ohrozovania mravnej výchovy mládeže, ktoré začalo až 4. februára 2009. Znalec PhDr. Skokan bol 11. septembra 2009 vyčiarknutý zo zoznamu zapísaných znalcov a napriek tomu *„príslušné orgány trvali na výsluchu mal. P. (sťažovateľka v II. rade, pozn.) za jeho prítomnosti, za prítomnosti nezákonného opatrovníka, bez prítomnosti matky mal. detí a v konaní o trestnom čine sexuálneho zneužívania, ktoré však doposiaľ nebolo začaté!“*. Matka sťažovateľiek podala *„voči týmto uzneseniam všetky dostupné sťažnosti a opravné prostriedky, ktoré jej právny poriadok umožňuje a výsledkom bolo ďalšie nezákonné ustanovenie nejakej organizácie - Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie, Trnavská 12, Bratislava, čo sa matka mal. detí dozvedela až dňa 3. 5. 2010 po čiastočnom nahliadnutí do spisu vedeného u opatrovníka ÚPSVaR Trenčín“*.

Uznesením okresného riaditeľstva z 8. decembra 2009 bola do uvedeného konania pribratá znalecká organizácia z odboru detskej psychológie – Výskumný ústav detskej psychológie a patopsychológie (ďalej len „VÚPaP“), ktorá nie je zapísaná v zozname súdnych znalcov tlmočníkov a prekladateľov. Matka sťažovateľiek, ktorá v tomto konaní

nevystupuje v pozícii poškodenej, nemala možnosť proti uzneseniu okresného riaditeľstva z 8. decembra 2009 podať žiadny opravný prostriedok, opatrovník sťažovateľiek bol v uvedenom čase nezákonne ustanovený, a tým bolo sťažovateľkám odňaté ich právo na účinný prostriedok nápravy. Generálna prokuratúra na podnet matky sťažovateľiek odpovedala listom zo 6. júla 2010 doručeným jej 16. júla 2010.

Sťažovateľky namietajú, že uznesením okresného riaditeľstva z 8. decembra 2009 bol do konania pribratý VÚPaP *„absolútne v rozpore z Trestným poriadkom, konkrétne § 143 ods. 1“*, pretože znalecká organizácia môže byť ustanovená za znalca v konaní, len ak nemožno za znalca ustanoviť osobu zapísanú v zozname znalcov, prekladateľov a tlmočníkov. Výklad ustanovenia § 143 Trestného poriadku zo strany vyšetrovateľa *„bol svojvoľný do tej miery, že poprel účel ustanovenia ako takého a celkovo poprel opodstatnenosť existencie inštitútu súdnych znalcov ako takých“*. Uvedený *„arbitrárny“* postup okresného riaditeľstva, resp. vyšetrovateľa schválila aj generálna prokuratúra, ktorá v liste zo 6. júla 2010 uviedla, že *„nevidí v ustanovení tejto organizácie žiadne pochybenia“*, a tento záver *„zdôvodňuje bizarnými dôvodmi“*.

V liste zo 6. júla 2010 generálna prokuratúra uviedla, že VÚPaP *„je vysoko profesionálny, špecializujúci sa na požadovanú činnosť“*. Podľa predvolania na vyšetrenie sťažovateľiek doručeného ich matke 10. júla 2010 sú vypracovaním znaleckého posudku poverené dve psychologičky, ktoré sa nezaoberajú týranými a zneužívanými deťmi, preto je podľa matky sťažovateľiek uvedené vyhlásenie generálnej prokuratúry o VÚPaP *„minimálne nevieryhodné“*.

Vzhľadom na uvedené je podľa sťažovateľiek uznesenie okresného riaditeľstva z 8. decembra 2010 *„absolútne arbitrárne a prekračuje možnosti § 143 Trestného poriadku jednoznačne porušuje právo sťažovateľiek na súdnu ochranu a spravodlivý proces“*. Zároveň uznesenie okresného riaditeľstva z 8. decembra 2010 možno považovať za *«zmätočné, nakoľko ustanovuje „znaleckú organizáciu“ podľa § 143 ods. 1 Tr. poriadku, ktorou však VÚPaP nie je a zároveň nijako nezdôvodňuje, prečo ustanovuje ústav, ktorý nie je zapísaný v zozname súdnych znalcov»*.

Podľa sťažovateľiek je list generálnej prokuratúry zo 6. júla 2010 „*spôsobilý zasahovať do uvedeného základného práva (právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru), keď vyhlasuje zmätočné uznesenie za správne a zákonné, pričom taktiež neuvádza relevantné (a presvedčivé) argumenty o tom, prečo nebola v predmetnej veci pribratá zapísaná organizácia prípadne znalec fyzická osoba*“.

Vzhľadom na to, že matka sťažovateľiek v uvedenom konaní predložila dva znalecké posudky, v ktorých možno nájsť odpovede na viaceré otázky, ktoré sú znalcovi položené aj v uznesení okresného riaditeľstva z 8. decembra 2009, ako aj vzhľadom na zlý psychický stav sťažovateľky v I. rade pri pripomínaní si „*otrasných zážitkov*“, je podľa sťažovateľiek otázne, či je vôbec potrebné vykonanie ďalšieho znaleckého dokazovania.

Do dňa podania sťažnosti ústavnému súdu „*bol v predmetnej veci vykonaný výsluch maloletých detí a predložené dva znalecké posudky riadne zapísaných znalkyň, čo v iných trestných prípadoch je dostatočné množstvo dôkazov aj na usvedčenie páchatel'a a v tomto konaní nie je trestné stíhanie pre sexuálne zneužívanie A. ani začaté!! Samozrejme treba poukázať na skutočnosť, že v tomto štádiu konania, nech by bol vykonaný akýkoľvek trestnoprocesný úkon, jeho zákonnosť môže byť v neskorších štádiách spochybňovaná najmä z dôvodu iných nezákonných procesných postupov, ako je stále v konaní figurujúci nezákonný opatrovník a nezačatie trestného stíhania pre trestný čin sexuálneho zneužívania ako takého.*“.

Sťažovateľky vidia pochybenie v tejto veci aj v tom, že generálna prokuratúra v liste zo 6. júla 2010 uviedla, že „*sa jedná o sexuálne trestné činy, pre ktoré treba uskutočniť znalecké dokazovanie, a pritom trestní stíhanie pre sexuálne zneužívanie doteraz nebolo riadne začaté ani o ňom po oznámení JUDr. J. nebolo riadne rozhodnuté. Ako je uvedené vyššie, takto získaný dôkaz by bol neskôr ľahko procesné spochybniteľný.*“.

Na základe uvedeného sťažovateľky navrhli, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že uznesením okresného riaditeľstva z 8. decembra 2009 a listom generálnej

prokuratúry zo 6. júla 2010 bolo porušené ich právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ďalej že postupom okresného riaditeľstva, v dôsledku ktorého došlo k vydaniu uznesenia z 8. decembra 2009 v čase, keď sťažovateľky nemali v tomto konaní ustanoveného opatrovníka, a nedoručením uvedeného uznesenia ich matke bolo porušené právo sťažovateľiek na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, a zároveň zruší uznesenie okresného riaditeľstva z 8. decembra 2009 a prizná im náhradu trov konania.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy sa každý môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky (identické znenie má čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd).

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom

zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Sťažovateľky v konaní pred ústavným súdom namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru uznesením okresného riaditeľstva z 8. decembra 2009 a listom generálnej prokuratúry zo 6. júla 2010. K porušeniu ich práv malo dôjsť v dôsledku toho, že uznesením okresného riaditeľstva z 8. decembra 2010 bol do konania pribratý VÚPaP v rozpore s § 143 Trestného poriadku a v čase, keď maloleté sťažovateľky neboli v konaní zastúpené opatrovníkom, pričom uvedený postup vyšetrovateľa bol následne schválený generálnou prokuratúrou v liste zo 6. júla 2010.

II.A K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv uznesením z 8. decembra 2009

Podľa § 48 ods. 1 Trestného poriadku ak je poškodená osoba pozbavená spôsobilosti na právne úkony alebo ak je jej spôsobilosť na právne úkony obmedzená, vykonáva jej práva podľa tohto zákona jej zákonný zástupca, ktorý môže splnomocniť zastupovaním aj organizáciu na pomoc obetiam trestných činov.

Podľa § 48 ods. 2 Trestného poriadku v prípadoch, v ktorých zákonný zástupca poškodeného nemôže vykonávať svoje práva uvedené v odseku 1 a je nebezpečenstvo z omeškania, predseda senátu a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie ustanovia na výkon týchto práv poškodenému opatrovníka. V prípade trestných činov spáchaných voči blízkej osobe alebo zverenej osobe, ak je poškodeným maloletá osoba, sa za opatrovníka ustanoví najmä štátny orgán alebo poverený zástupca

organizácie na pomoc poškodeným. Proti rozhodnutiu o ustanovení opatrovníka je prípustná sťažnosť.

Zo spisového materiálu, ako aj skutočností známych ústavnému súdu z jeho činnosti je zrejmé, že v záujme zabezpečenia ochrany práv sťažovateľiek im v predmetnom konaní bol ustanovený kolízny opatrovník. Matka sťažovateľiek ako ich zákonná zástupkyňa je oprávnená trvať na tom, aby v predmetnom konaní záujmy jej maloletých detí – sťažovateľiek boli chránené prostredníctvom zákonne ustanoveného kolízneho opatrovníka a na tento účel jej právny poriadok poskytuje aj účinné právne prostriedky (napr. sťažnosť proti rozhodnutiu o ustanovení opatrovníka). Namietané porušenie práv sťažovateľiek v súvislosti s ustanovením kolízneho opatrovníka v predmetnom konaní bolo predmetom sťažnosti sťažovateľiek zastúpených matkou, o ktorej ústavný súd rozhodol uznesením sp. zn. II. ÚS 313/2010 (sťažnosť sťažovateľiek bola ústavným súdom v tejto časti odmietnutá ako zjavne neopodstatnená).

Keďže sťažovateľky sú v predmetnom konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom, matka sťažovateľiek ako ich zákonná zástupkyňa vzhľadom na možný rozpor jej záujmov so záujmami detí v tomto konaní, nie je osobou oprávnenou podať sťažnosť pre porušovanie základných práv a slobôd sťažovateľiek vo vzťahu k procesným úkonom vykonaným orgánmi činnými v trestnom konaní v súvislosti s riešením samotného merita veci. Uznesením z 8. decembra 2009 vyšetrovateľ rozhodol o pribratí znalca v predmetnom konaní, t. j. o ďalšom procesnom postupe smerujúcom k vyriešeniu otázky, či došlo, resp. nedošlo ku konaniu, ktoré napĺňa znaky niektorého z trestných činov definovaných v Trestnom zákone konkrétnou osobou. Proti uzneseniu z 8. decembra 2009 bol oprávnený využiť účinné právne prostriedky ochrany práv sťažovateľiek jedine súdom ustanovený zástupca maloletých sťažovateľiek v uvedenom konaní – kolízny opatrovník.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd sťažnosť sťažovateľiek zastúpených ich matkou v tejto časti pri jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako podanú neoprávnenou osobou.

II.B K namietanému porušeniu v sťažnosti označených práv listom generálnej prokuratúry zo 6. júla 2010

Sťažovateľky namietali porušenie v sťažnosti označených práv listom generálnej prokuratúry zo 6. júla 2010, ktorým táto reagovala na podnet podaný ich matkou. Uvedeným podnetom sa matka sťažovateľiek domáhala preskúmania procesného postupu vyšetrovateľa v uvedenom konaní tvrdiac, že procesný úkon, ktorým bol do konania pribratý ako znalec VÚPaP, bol realizovaný v rozpore so zákonom a práva sťažovateľiek v uvedenom konaní neboli náležite chránené opatrovníkom.

Podľa zistenia ústavného súdu generálna prokuratúra vo vzťahu k postupu orgánov činných v trestnom konaní pri ustanovení opatrovníka maloletým sťažovateľkám vo svojom liste zo 6. júla 2010 uviedla: *„Je nepochybné, že v postupe orgánov činných v trestnom konaní došlo k procesným pochybeniam, ktoré doposiaľ neboli efektívne odstránené. Konkrétne ide o spôsob ustanovenia opatrovníka maloletým A. a P. J. Ako už bolo obsahom listu Generálnej prokuratúry SR č. k. IV/1 GPt 528/08-32 z 23. októbra 2009, maloleté poškodené vzhľadom na možný stret záujmov medzi svojimi rodičmi musia byť v trestnom konaní zastúpené opatrovníkom realizujúcim práva ich zákonného zástupcu. V súčasnosti ich naďalej vykonáva pracovník Okresného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Trenčíne (Mgr. J. M.), hoci tento úrad prezentoval možnosť vzniku námietok jeho zaujatosti (na č. l. 190 I. zväzku vyšetrovacieho spisu), keďže v inom civilnom konaní bol zo zastupovania maloletých vylúčený. Zmena osoby opatrovníka nebola však v dôsledku nesprávneho postupu prokuratúry úspešná. V prvom stupni konal nepríslušný okresný súd. Z tohto dôvodu bude krajská prokuratúra osobitným listom usmernená zabezpečiť vyjadrenie súčasného opatrovníka (aj k Vaším námietkam), prehľad jeho doterajšieho pôsobenia v iných právnych sporoch, rozhodnutie civilného súdu, ktorým došlo k jeho vylúčeniu a opätovne zvážiť zmenu jeho osoby súdnym rozhodnutím s akceptovaním ustanovenia § 24 ods. 1 Tr. poriadku.“*

Generálna prokuratúra sa vo svojom liste zo 6. júla 2010 vyjadrila aj k procesnému postupu, ktorým bol do konania pribratý ako znalec VÚPaP uznesením z 8. decembra 2009,

keď uviedla: „*Pokiaľ ide o pribratie Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie v Bratislave ako organizácie na vypracovanie znaleckého posudku, voči tomuto znaleckému subjektu nemám žiadne výhrady. Práve naopak citovaný ústav nepovažujem za vysoko profesionálny, zaoberajúci sa psychologickým vyšetrením detí desaťročia. V tejto súvislosti poukazujem na ustanovenie § 143 ods. 1 Tr. poriadku, v zmysle ktorého majú znalecké posudky organizácií špecializujúcich sa na požadovanú činnosť prednosť pred ostatnými formami dokazovania (fyzická osoba či znalecký ústav). Je pravdou, ako uvádzate, že v zozname znalcov vedenom Ministerstvom spravodlivosti sa nachádza v časti znalecké organizácie iná inštitúcia (Psychiatrická nemocnica Philippa Pinela Pezinok), avšak ide o jedinú znaleckú organizáciu v rámci celej Slovenskej republiky, čím je výber znaleckej organizácie pre orgány činné v trestnom konaní a súdy veľmi limitovaný a sťažený, a existuje i dôvodný predpoklad vzniku prietáhov pri získaní znaleckého posudku práve touto organizáciou. Prípadné prietahy by mohli prítomné aj pri zabezpečení znaleckého dokazovania prostredníctvom znalca – fyzickej osoby, ako tomu bolo doteraz napr. s osobou PhDr. F. S., a navyše nepovažujem za vhodné, aby v tak závažnej trestnej veci bola požiadaná o znalecké vyšetrenie poškodených fyzická osoba. Dodávam, že doteraz ste predložila dva znalecké posudky (Mgr. M. Z. a doc. PhDr. M. G., PhD.) a v občianskoprávnom konaní bol zadovážený ďalší (Mgr. S.), ku ktorým je potrebné zaujať dôsledné stanovisko. Znalecká organizácia je vhodnou právnickou osobou, ktorá by komplexne posúdila a vyšetrila obe maloleté poškodené, ale i v kontexte s ostatnými zainteresovanými osobami (Vami a podozrivým JUDr. A. J.). Príkladom môže znalecký posudok vypracovaný touto organizáciou vo veci B. Č. v. Slovensko, ktorý plne akceptoval aj Európsky súd pre ľudské práva. Dodávam, že znalecký ústav zapísaný v zozname znalcov (Znalecký ústav forenznej psychológie pri Filozofickej fakulte UK Bratislava) nemá uzatvorené poistenie zodpovednosti za škodu, čím je vypracovanie znaleckého posudku ústavným pre účely trestného konania skomplikované.“*

Z uvedeného vyplýva, že generálna prokuratúra na základe podnetu matky sťažovateľiek preskúmala postup a rozhodnutia orgánov činných v trestnom konaní z pohľadu ich zákonnosti a opodstatnenosti. Priznala, že v súvislosti s ustanovením kolízneho opatrovníka sťažovateľkám v uvedenom konaní došlo k viacerým procesným

pochybeniam, avšak zároveň oznámila, že prijme opatrenia pre účely realizácie ďalších procesných úkonov smerujúcich k ich odstráneniu a v prípade potreby aj k ustanoveniu zákonného kolízneho opatrovníka.

Vo vzťahu k uzneseniu okresného riaditeľstva z 8. decembra 2009 generálna prokuratúra špecifikovala dôvod, pre ktorý bolo vypracovanie znaleckého posudku zverené VÚPaP. Generálna prokuratúra za dôvod, pre ktorý bola do konania na účely vykonania znaleckého dokazovania pribratá znalecká organizácia nezapísaná v zozname znalcov, označila vysokú pravdepodobnosť vzniku prietáhov v predmetnom konaní vyplývajúcu zo zaťažosti jedinej znaleckej organizácie v tomto odbore zapísanej v zozname znalcov. Uvedený postup orgánov činných v trestnom konaní, ktorým uprednostnili právo na prerokovanie veci v primeranej lehote bez ohrozenia práva na spravodlivý, je v súlade s § 143 ods. 2 Trestného poriadku, ktorý takýto postup umožňuje za predpokladu, že podanie znaleckého posudku je spojené s neprimeranými ťažkosťami, tak ako to je v prípade sťažovateľiek.

Vo vzťahu k námietke sťažovateľiek, že uznesenie okresného riaditeľstva z 8. decembra 2009 nebolo doručené zákonne ustanovenému opatrovníkovi, je potrebné poukázať na to, že z listu generálnej prokuratúry zo 6. júla 2010 je zrejmé, že v tomto konaní bude opätovne preskúmaná otázka zastúpenia sťažovateľiek kolíznym opatrovníkom, predovšetkým z pohľadu jeho prípadnej predpojatosti. Z uvedeného je zrejmé, že úlohou ďalšieho postupu orgánov činných v trestnom konaní bude taktiež zvážiť, či v tomto konaní pri realizácii jednotlivých procesných úkonov bola náležite a hlavne účinným spôsobom zabezpečená ochrana práv sťažovateľiek, a v súlade so záverom, ku ktorému dospejú, upraviť svoj následný postup.

V danom prípade matka sťažovateľiek v záujme ochrany ich práv využila účinný prostriedok nápravy na účely preskúmania zákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní upravený v zákone č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (podnet na preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutí vyšetrovateľa). Podnet bol generálnou prokuratúrou riadne vybavený listom zo 6. júla 2010 a podľa zistenia ústavného

súdu v konaní boli prijaté aj následné opatrenia v záujme odstránenia prípadných procesných väd konania (pozri záväzný pokyn Krajskej prokuratúry v Trnave č. Kv 13/09-95 z 20. júla 2010 usmerňujúci postup okresného riaditeľstva). Samotná nespokojnosť matky sťažovateliek s procesným postupom vyšetrovateľa, resp. s nariadeným znaleckým dokazovaním, však sama osebe nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia v sťažnosti označených práv sťažovateliek. Podnet matky sťažovateliek možno považovať za účinný prostriedok nápravy, ktorý bol generálnou prokuratúrou dôsledne preskúmaný a vybavený v súlade so zákonom.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci (v tomto prípade generálnej prokuratúry) nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán (všeobecný súd) porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

Na základe uvedeného ústavný súd po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť sťažovateliek v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 uvedeného zákona ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. novembra 2010